

Biri var idi, biri yox idi, bir padşah var idi. Bu padşah çox pul xərcləyib oğlanlarını oxutmuşdu. Oğlanlar öz zamanlarının dərslərini irəvan eləyib elm dəryası olmuşdular. Günlərin bir günündə xəbər çıxdı ki, oğlanlar dərslərini qurtarıb gəlirlər. Di şəhər bəzəndi, dəsəgah... Oğlanlar gəldilər. Bir neçə gün keçəndən sonra, padşah bir gecə böyük oğlunu yanına çağıraraq dedi:

- Oğul, daha oxuyub dərslərinizi qurtardınız, elə mən də qocalmışam, istəyirəm sabahdan padşahlığı verəm sənə, ortancıl qardaşını sənə vəzir, kiçik qardaşını da vəkil təyin eləyirəm.

Oğlan doğrudan da çox ağıllı oğlan idi, dedi ki:

- Dədə, mən təzə gəlmişəm. Bütün ömrümü qütbətdə keçirmişəm. Ona görə də camaatı, vilayəti necə dolandırmaq lazımdı, hələ bacarmaram.

Padşah oğlundan heç belə cavab gözləmədi. Elə ki, bunu eşitdi, dedi:

- Get, ancaq qardaşlarına bu barədə heç bir söz demə!

Belə deyib oğlunu mürəxxəs elədi. Sabahı gecə ortancıl oğlunu çağıraraq dedi ki:

- Oğul, istəyirəm padşahlığı verəm sənə, böyük qardaşını vəzir, kiçiyi də vəkil təyin eləyəm.

Oğlan dedi:

- Yox, bunu mən qəbul eləməərəm. Məndən böyük qardaşım var, padşahlığı ona verilməli. O, dura-dura mən padşah olmaram.

Padşah bunu da mürəxxəs eləyib tapşırırdı ki, qardaşlarına bir söz deməsin.

Üçüncü gecə kiçik oğlunu çağıraraq ona da hamam sözləri dedi, o da cavab verdi ki:

- Böyük qardaşım dura-dura mən padşahlığı qəbul eləməərəm.

Padşah bunu da mürəxxəs eləyib tapşırırdı ki, qardaşlarına bu barədə heç bir söz deməsin. Qardaşlar üçü də bu işdən pəcmürdə olmuşdular. Axırda ki, özlərini saxlaya bilməyib məsələni açdılar. Baxdılar ki, padşah üçünə hamam sözləri deyib. Fikirləşdilər ki, indi ki, biz onun sözünü rədd eləmişik, bizə bundan sonra pis nəzərdən baxacaq. Yaxşısı budu ki, biz də hələlik hirsli soyuyanacan çıxmaq səyahətə.

Di padşaha adam göndərdilər, padşah razılıq verdi. Tədarük görüldü, lazım olan şeylər hazırlandı, oğlanlar üçü də dədələrinin görüşünə gəldilər. Padşah böyük oğlunun alnından öpüb dedi:

- Get, oğul, ancaq yadında qalsın, qabağına çıxan qisməti təpikləmə...

Ortancıl oğlunun alnından öpüb dedi:

- Gördün ki, bir məqsəddə çatacaqsan, ona çatmaq üçün tələsmə!

Kiçik oğlunun alnından öpüb dedi:

- Həmişə dara düşəndə qocaların məsləhətinə qulaq as!

Oğlanların üçü də görüşüb, atları minib yola düşdülər. Gəlib yetişdilər bir özge padşahın vilayətinə. Bir neçə vaxt qaldılar burda, bunların kamalları şəhərdə hamını heyran elədi. Bu şöhrət axırda gedib bu məmləkətin padşahına çatdı. Padşah bunların üçünü də qonaq çağırırdı. Di bir az söhbət eləyəndən sonra yemək gəldi.

Padşah ayağa qalxıb dedi:

- Mən ac deyiləm, siz özünüz necə ki, kefinizdi yeyin, məni bağışlayın!

Padşah bunu deyib o biri otağa keçdi. Onun məqsədi ayrı idi. O, istəyirdi ki, onları

tək qoyub, özü onlara tamaşa edib görsün, doğrudan necə adamlardı. Odu ki, qapının
dalında əyləşib onları seyr eləməyə başladı. Böyük oğlan ortadakı qızarmış quzudan
bir az kəsib elə ağzına qoycaq tüpürdü yerə. O biriləri soruşdular ki:

- Nə olub?

Böyük qardaş üzünü turşudub dedi:

- Bu quzu əti deyil, it ətidir.

Padşah bunu eşidib hirsələndi ki, onlar necə cəsarət eləyib onun ətinə it ətinə
oxşadırlar. Elə istəyirdi ki, girib onları tutdursun, bu halda ortancıl qardaş əlini uzatdı
şərabə. Şərabdan bir stəkan töküb ağzına yaxınlaşdırcaq, tüpürdü yerə.

Soruşdular:

- Nə oldu?

Dedi:

- Bu şərab deyil, insan qanıdır.

Kiçik oğlan dedi:

- Yaxşı, aşpazdan əmələ gəlmiş bəcdən daha bundan artıq nə gözləmək olar
ki?

Padşah bunu eşidəndə lap dəli oldu. Vaxt elədi ki, hirsindən bağı çatlasın.
Bir istədi ki, üçünün də boynunu vurdura. Ancaq bir az fikir eləyib öz-özünə dedi:

- Yaxşısı budu, çağırım bir aşpazdan, şərabçıdan soruşum, sonra.

Çağırıldı aşbazı:

- De görüm, bu gün bişirdiyin quzunu haradan almışdın?

Aşpaz dedi:

- Şah sağ olsun, çoban sürüdən gətirmişdi.

Padşah əmr elədi çoban gəldi.

- Bu quzunu hardan gətirmişdin?

- Şah sağ olsun, sürüdən.

- Çoban, bu quzudan it əti tamı gəlir, bir əməlli fikirləş!

Çoban bu sözü eşidəndə başladı yarpaq kimi tir-tir titrəməyə.

Padşah dedi:

- Qorxma, de görüm bu nə işdi?

Çoban dedi:

- Padşah sağ olsun, həmin quzu anadan olandan iki gün sonra anasını qurd
parçalamışdı. Biz fikirləşdik ki, ta bu böyüyüb bizə qoyun olmayacaq. Odu ki, ötürdük
başına. Elə çəpindən həmin otlaqda bizim, üzdən iraq itimiz də qancıqlamışdı. Bir
gün mən gəlib gördüm ki, həmin quzu iti əmir, ta buna heç fikir vermədim. Siz indi it ətinin
tamı deyəndə yadıma düşdü, o yəqin o quzu olacaq.

Padşah baxdı ki, böyük oğlanın dediyi doğru çıxdı. Onun mürəxxəs eləyib
çağırıldı şərabçını. Soruşdu ki:

- Bugünkü şərabı hardan gətirmişdin?

- Meyxanadan, qibleyi-aləm sağ olsun!

- Bu şərab haranın üzümündəndi?

- Güllü bağı.

- Bu bağı kim saldırıb?

- Sənin rəhmətlik atan.

- Bilmirsən, o bağı yeri qabaqca nə imiş?

- Şah sağ olsun, o bağı yeri qabaqca qəbiristanlıq idi. Sənin rəhmətlik atan oranı

sökdürüb üzüm bağı elədi.

Padşah baxdı ki, ortancıl oğlanın dediyi də doğru çıxdı. Öz-özünə fikirləşdi, yaxşı, bunlar doğru oldu. Amma xırdanın hökmən boynunu vurduracağam. Çünki ta mən heç vəchlə aşbazdan əmələ gəlmiş bic deyiləm. Atam bəlli, anam bəlli. İstədi cəlladı çağıra, sonra fikirləşdi, yaxşı, bunların ikisinin də sözü düz çıxdı. Bəlkə elə bu da düzdü, oldu-oldu da... Qoy bir anamdan soruşum.

Qılıncı çəkib girdi anasının yanına ki:

- Ana, düzün de görüm, mənim atam kimdi?

Arvad dedi:

- Buy, ay bala, bu nə sözdü? Sənin atan bu vilayətin padşahı Aslan şah. Bu nə sözdü soruşursan?

- Yox ana, düzün deməsən, bax bu qılıncdı, sənin canın. Mənə deyiblər ki, mən padşah oğlu deyiləm, aşbaz oğluyam.

Arvad gördü ki, iş xarabdı, kimse əhvalatı bilib, ona xəbər verib. Ona görə də çar-naçar əhvalatın düzünü açıb deməyə vadar oldu. Dedi:

- Bala, indi ki, bilirsən, bil, ta allahdan gizlin deyil, səndən nə gizlin. Mənim həmişə qızım olurdu, heç oğlum olmurdu, Aslan şah da oğlan istəyirdi. Bir gün yenə allahın məsləhəti ilə mənim vədəm keçdi. Sancım başlayan günü şah mənə dedi: - Əgər bu dəfə də qızın olsa səni öldürəcəyəm. İşin çəpindən uşaq yenə qız oldu. Mən düşdüm qarın ağrısına. Mənim bir yaxşı dayəm var idi. Gəlib gizlincə mənə dedi ki, bu gecə aşbazın bir oğlu olub, gəl uşaqları onunla dəyişdirək. Sən həmin o uşaqsan.

Padşahın gözləri heyrətindən bərəlib lap dörd oldu. - Bəs mənim əsil atam, anam necə oldu?

- Sənin əsil atan, anan da, mənim əsil qızım da o böyük taunda öldülər.

Padşah daha heç bir söz deməyib çıxdı. Lap mat qalmışdı. Oğlanların dediklərinin hamısı doğru olmuşdu. Bir baş gəldi oğlanların yanına, əyləşdi, başladı söhbətə:

- Mən buna lap mat qalmışam. Siz çörək yeyəndə mən qapının deşiyindən qulaq asırdım. Sizin sözlərinizin hamısını eşitdim.

Oğlanlar qızardı.

Padşah dedi:

- Yox, qızarmayın! Məsələ burasındadı ki, dedikləriniz lap düz çıxdı. İndi mən bir şeyə mat qalmışam ki, siz bunları hardan bilirsiniz?

Böyük oğlan dedi:

- Şah sağ olsun, mən quzunun ətindən yeyəndə dedim ki, bu it ətidi. Çünki gördüm ki, bu qoyun əti tamı vermir. Demək bu başqa heyvan olacaq. Sürüdə də itdən başqa heyvan olmaz. Odu ki, dedim bu yəqin it əti olacaq.

Padşah ortancıla dedi:

- Yaxşı, hələ sən hardan bildin ki, şərab insan qanıdı?

- Şah sağ olsun, mən şərabı ağzıma alcaq məni bir cür iy basdı. Mən ondan bildim ki, bu insan qanı olacaq.

Padşah üzünü tutdu kiçik oğlana ki:

- Yaxşı, bəs sən niyə hələ elə başından yekə qələt elədin?

Oğlan dedi:

- Şah sağ olsun, düzdü, mənim dediyim yaxşı söz deyil. Ancaq məsələ burasındadı ki, elə deyəsən elədi ki, var. Axır hərçənd ki, biz sənə demişik ki, biz

tacir oğluydu, amma yalan demişik. Biz səndən də böyük bir padşahın oğluydu. Bizim atamız gələn qonaqlarla oturur, durur, söhbət edər, amma heç xörək haqqında danışmaz. Amma sənin söhbətin elə bu barədə oldu ki, ay nə bilim küftəbozbaşı belə bişirirlər, dolmanı belə bişirirlər, plovun yağını nə vaxt tökərlər, qayğanağın şirəsini nə vaxt vururlar. Mən gördüm ki, sən xörəkdən başqa heç bir söhbət eləmirsən, fikirləşdim ki, yəqin bunun aşbazla bir qarışığı var.

Gecə padşah böyük oğlanı çağıraraq dedi: - Oğlan, görürəm sən bir ağıllı, kamallı oğlansan. Mən də ta qocalmışam. Övlad qismindən yaxşı bir qızım var. Gəl elə onun kəbinini kəsdirim sənə, padşahlığı da verim sənə, mən bu qoca vaxtımda bir az rahatlanım.

Oğlan məsələni qardaşlarına açdı, onlar razı olmadılar.

Böyük oğlan dedi:

- Yox, dədəm mənə deyib ki, qabağına çıxan qisməti təpikləmə! Bu bir qismətdi ki, mənim qabağıma çıxıb. Mən qalacağam.

Atalarının sözü onların da yadlarına düşdü. Hamısı razılaşırdılar. Qırx gün, qırx gecə toy elədilər, padşah qızı da, tacı da verdi oğlana. Qardaşları bununla görüşüb yola düşdülər. Bir neçə gün gedəndən sonra gəlib iki yolun ayrıcına çatdılar. Öpüşdülər, görüşdülər, ortancıl oğlan bir yolnan, kiçik oğlan da bir yolnan getməyə başladılar. Kiçik oğlan getməkdə olsun, biz görək ortancıl oğlanın başına nə gəldi.

Ortancıl oğlan gedib, gedib bir şəhərə çatdı. Şəhərin meydançasına çatanda gördü ki, camaat yığılıb divara vurulmuş bir şəkllə baxırlar. Yaxınlaşdı, baxdı ki, bir qız şəkllidi. Amma qız nə qız... Elə bir qızdı, elə bir qızdı ki, yemə, içmə xətti-xalına, gül camalına tamaşa elə!

Orada duranlardan birinə yanaşıb soruşdu:

- Qardaş, bu nə şəkllidi?

- Yəqin ki, sən bu şəhərə təzə gəlmişən?

- Bəli.

- Bu bizim padşahın qızının şəkllidi.

- Bəs bura niyə vurublar?

- Ərə vermək üçün.

Oğlan bir könlüdən min könlə vuruldu bu qıza. Soruşdu ki:

- Bəs yaxşı, axı mən anlamıram, bunu bura niyə vurublar? Niyə alan yoxdu ki, belə müştəri axtarırlar?

- Yox, istəyən çoxdu. İndiyə kimi bir çox pəhləvanlar, bir çox şahzadələr gəlib bu qızı istəyiblər. Ancaq burda gizlin bir sirr var ki, o qızı istəmək üçün saraya girənlərin biri də qayıdıb eşiyə çıxmır. Bu saat bütün bu şəhər camaatı bu qıza aşıqdi. Ancaq bu işin qorxusundan bir adam cəsarət eləyib elçi göndərə bilmir.

Oğlan dedi.

- Bu qızı mən alacağam.

Kişi gülümsünüb dedi:

- Yazıqsan oğlan! Sən yaxşı bir cavansan, özünə hayıfın gəlsin, bu sevdadan vaz keç!

Oğlan dedi:

- Yox, hər nə təhər olsa, mən gərək bu qızı alam.

Kim ona nə dedisə beyninə girmədi. Sabahısı günü düz birbaşa getdi padşahın yanına.

- Padşah sağ olsun, mən gəlmişəm sənin qızını almağa.
 Padşah çox razılıqla onu qəbul elədi. Ancaq dedi ki:
 - Doğrudu, axırda bir oğlan bir qızın, bir qız bir oğlanındı. O da doğrudu ki, mənim
 qızım mənim sözümdən çıxmaz. Ancaq mən onun sonrakı bədbaxtlığına bais olmaq
 istəmirəm. Sən çox da mənim xoşuma gəlirsən. Bəlkə heç qızın xoşuna
 gəlməyəcəksən. Ya elə qız özü sənin xoşuna gəlməyəcək. Mənim şərtim budu. Səni
 sabah qızımnan ötürərəm bir otağa. Orda bir-iki saat bir-birinizlə söhbət edərsiz.
 Əgər ikiniz də bir-birinizi bəyənsəniz, ondan sonra baş üstə!
 Oğlan bu təklifə lap ürəkdən razı oldu. Özü də çox şad oldu. Daha bundan
 yaxşı nə ola bilər ki?..
 Sabahısı oğlanı gətirdilər qızın otağına. Qız nə qız. Huri, mələk.
 Şəkildəkindən beş qat gözəl, şəhla gözlü, şirin sözlü, hilal qaşlı, balınc döşlü, fındıq
 burunlu, açıq alınlı, güləbətin ətəyi, dili bal pətəyi, dişləri siçan dişi kimi, ta nə deyim,
 gəl mənə gör, dərdimdən öl...
 Oğlan huş-bihuş yerində dayandı. Nazənin məxmər döşəyin üstündən qalxıb
 süd kimi ayaqlarını fərşin üstünə basa-basa oğlana tərəf gəlməyə başladı. Oğlan ta
 lap özünü itirdi. Elə handa-handaydı ki, yıxılsın, şümşad qollar Hindistan ilanı kimi
 dolandı oğlanın boynuna. Oğlan ayıldı, tez dala çəkildi, qız irəlilədi. Qız güclə onu
 qucaqlamaq istəyirdi. Oğlanın gözləri kəlləsinə çıxmışdı. Elə az qalırdı ki, qucaqlayıb
 o güləb süzülən dodaqlardan doyunca özünü sirab eləsin, birdən atasının sözü yadına
 düşdü:
 «Gördün ki, bir məqsuda çatacaqsan, ona çatmaq üçün tələsmə!..» Oğlan
 elə bil ki, yuxudan ayıldı. İlan vurmuş adamlar kimi yerindən tullanıb, dala qaçdı. Qız
 qovdu, oğlan qaçdı, qız qovdu, oğlan qaçdı, axırda oğlan gördü ki, yox, bunun
 əlindən qurtarmayacaq, özün vurdu qapıya, qapı da bağlı... Çəkildi dala, qız hən-hün
 eləyib bunu tutuncan oğlan qapıya bir təpik çəkdi, qapı sındı. Oğlan bayıra tullandı.
 Baxdı ki, əlində yalın qılinc bir adam orda hazır durub. Bayaq ha yığılıb özündən
 getdi. Bu əhvalatdan üç gün keçmiş oğlan yuxudan ayılıb özünü ipək
 yorğan-döşəkdə gördü. Yanında da bir çox dava-dərman var idi. Baxdı ki, başı
 yaman ağrıyır. Əlini atdı başına, gördü ki, başını səritdiyib bağlayıblar. Lap məəttəl
 qalı. Bu vaxtı bir də nə gördü. Qız barmaqlarının ucunda yavaş-yavaş girdi evə. Daha
 bu halı necə ki, lazımdı deyə demirəm. Həftə keçdi, gün keçdi, oğlan yaxşı oldu. Ta bir
 adama ki, öz məşuqəsi dava-dərman verə, bir naxoş ki, öz yari-nazəninin əlindən
 dərman içə, əlbət ki, sağalar. İndi yavaş-yavaş oğlan başlamışdı gəzməyə.
 Bir gün yenə oğlan qızla oturmuşdular bağda, padşah gəldi bunların yanına. Oğlan
 ondan soruşdu:
 - Şah sağ olsun, mən axı bir şeyə məəttəl qalmışam. Mən yıxılan günü,
 əlində qılinc qapıda durub mənə qorxudan kim idi.
 Padşah gülüb dedi:
 - Mən qızımı bir halal süd əmmiş namuslu adama ərə vermək istəyirdim. Ona
 görə də belə bir qənir götürdüm. Kim mənim qızımı gəlib istəyirdisə, mən onu
 salırdım qızımın yanına. Özüm də əlimdə qılinc qapının deşiyindən baxırdım. Qıza
 da tapşırırdım ki, oğlanla mazaq eləyib onu dingildətsin, necə ki, sən özün də
 bunu gördün. Elə ki, qız belə eləyirdi, oğlanın əlbəhəl halı dəyişib ayrı fikirlərə
 düşürdü. Əlbəhəl namussuz adam olduğunu bilirdim. Mən də əlimdəki qılincə başını
 bədənindən ayırıb yer üzünü belənçik nakəslərdən təmizləyirdim. Amma sən

doğrudan da halal südə əmmiş adamsan. Çünki qız nə qədər sənə soxuldusa, sən qaçdın.

Oğlan dedi:

- Çünki mənim atam mənə vəsiyyətləyib ki, «elə ki, gördün bir məqsuda çatacaqsan, ona çatmaq üçün tələsmə».

Padşah toy eləyib qızı verdi ona, padşahlığı da ona tapşırıb qoca günlərində hərəmxanasına çəkildi. Bu da burda öz keyfində olsun, biz görək kiçik oğlan nə oldu.

Kiçik oğlan gedib-gedib bir şəhərə yetişdi. Bir gün şəhəri gəzə-gəzə lap çıxdı qırağa. Qabağına bir gözəl dam-daş çıxdı. Evin pəncərəsindən bir qız baxırdı, bir qız baxırdı ki, getmə gözümdən, gedərəm özümdən. Oğlan bir ürəkdən min ürəyə qıza elə vuruldu ki, heç məcnun da bu boyda vurulmamışdı. Axşamacan qaldı orda. Gecə çıraqlar yanandan sonra gəldi şəhərə, amma elə fikri oradaydı. Gecə düşdü yəni hicrədəki yoldaşına dərini açdı. O adam əhvalatı buna danışdı.

Deməyinən bu qız padşahın qızı imiş. Padşah onu kimə vermək istəyibse qız getməyib, ona görə də padşah onu dədə malından məhrum eləyib, evindən qovub. O da həmə o dam-daşı tikdirib özün də tilsimbənd eləyib oturub orda. İndi o tilsimi açmağa nə qədər pəhləvanlar gəlibse, düşüb qalıblar orada.

Oğlan dedi:

- Mən o qızı alacağam.

Şəhər getdi padşahın yanına. Padşah onu lap yaxşı ürəyi istəyən kimi qəbul eləyib dərini soruşdu, oğlan öz fikrini dedi.

Padşah dedi:

- Mən lap ürəkdən buna şadam. Ancaq vallah onun ixtiyarı mənim əlimdə deyil. O olub bir çəpəl sehrkun.

Oğlan dedi:

- Mən onun tilsimini sındıraram. Ancaq necə ki, sən onun atası, başının sahibi, əvvəl sənə yanına gəlmişəm.

Oğlan ordan çıxıb soraqlaşdı, öyrəndi, bu şəhərdə lap qoca bir adam tapıb onun yanına getdi. Qoca ona dedi:

- Bala, o tilsimi sındırmaq üçün birçə yol var. O da budu ki, qızın iki qarabaşı var. Bunlar həftədə bir gün gəlib bazardan lazım olan şey-şüy alıb aparırlar. O qarabaşlardan birini gərək pul gücünə aldadıb tilsimin sirrini öyrənəsən.

Oğlan gedib kəsdi bazar yolunun üstünü. Qızları axır ki, aldadıb, tilsimin sirrini öyrəndi. Sabahısı gedib padşaha məlum elədi ki, mən bu gün tilsimi sındıracağam.

Bunu deyib üz qoydu şəhərin qırağına, qızın dam-daşına tərəf. Şəhərin əhalisi əhvalatı eşidib yığışdılar bura. Oğlan altdan geyinib üstə qıfıllandı, iki şaqqa ət götürüb girdi evə. Baxdı ki, qarabaşların dediyi kimi pilləkənin qabağında bir aslan, bir də bir qaplan bağlanıb. Qızların öyrətdiyi kimi ətə bir parçasını aslana, o birini qaplana atdı, ayaq qoydu pilləkənə. Qapıdan keçəndə göydən asılmış sehirli qılinc aşağı endi. Tez yanındakı divarda duran düyməni basdı. Qılinc sındı, düşdü yerə. Girdi evə. Baxdı ki, hər tərəf od alıb yanır. Odun içindən də bir əcdaha buna həmlə eləyir. Qızların öyrətdiyi kimi özün atdı əcdahanın üstünə. Yapışib boğazından bunu boğdu. Hər tərəfi tüstü bürüdü. Tilsim sındı. Camaat çöldə durub oğlana heyifsilənirdilər. Bir də gördülər ki, oğlan budu qız qucağında çıxdı balkona. Camaatdan bir gurultu qopdu ki, ta nə təhər. Qız düşdü, gəldi atasının bərabərinə. Onun əlindən öpüb dedi:

- Ata, sən məni hər yoldan keçənə vermək istəyirdin, mən də buna razı deyildim. İndi bu oğlan, deyəsen, elə mən axtardığımdı. Sən urusqat versən, mən bu oğlana üç sual verərəm, cavablarını qaytara bilsə, gedərəm buna.

Padşah razı oldu. Qız oğlana dedi:

- İndi get, mənim sorğularımı gözlə!

Sabahısı-gün qız oğlana bir zümrüd göndərdi. Oğlan getdi bazara, bir dənə zəbərcəd alıb qoydu bunun yanına, qaytardı dala. O biri gün qız oğlana bir dənə almaz göndərdi. Oğlan almazı bir daş altından, bir daş üstündən qoyub əzdi, bir dəsmala bağlayıb qaytardı dala. Üçüncü gün qız oğlana bir brilyant göndərdi. Oğlan gedib bazara, ondan da qiymətli brilyant aldı, iki dənə də yaqut, hamısını bir yerdə göndərdi qıza.

Qız atasına xəbər göndərdi ki, oğlan suallara cavab verib. Kəbin kəsildi, toy oldu.

Elə ki, toy qurtardı, padşah oğlanı da, qızı da yanına çağırıb soruşdu:

- Yaxşı, iş qurtardı, indi sən mənə de görüm, bu tilsimi necə sındırdın?

Oğlan dedi:

- Mənə atam tapşırırmışdı ki, çətinliyə düşəndə qoca adamların məsləhətinə qulaq as! Odu ki, mən də bir qoca tapıb onun məsləhətiynən tilsimi sındırdım.

Padşah üzünü qızına tutub dedi:

- Bəs sən nə sual verdin, o sənə nə cavab verdi?

Qız dedi:

- Mən birinci dəfə ona bir dənə zümrüd göndərdim ki, mən atam-anam üçün zümrüd kimi bahalıyam, sən məni ala bilməzsən.

Oğlan dedi:

- Mən sənin fikrini anladım. Odu ki, bir dənə zəbərcəd alıb göndərdim ki, çox da qoltuqların şişməsin. Elə mən də ata-anam üçün zəbərcəd kimi qiymətliyəm.

Qız dedi:

- Mən ikinci dəfə bir almaz göndərüb dedim ki, mən almaz kimi bərkəm, sən mənim arzularımı yerinə yetirə bilməzsən.

Oğlan dedi:

- Mən başa düşdüm, ona görə də almazı əzib sənə göndərdim ki, əgər sənin arzuların hadağadan çıxsas, o arzuları mən beləcə əzərəm.

Qız dedi:

- Sonra mən bir dənə brilyant göndərdim ki, mən brilyant kimi gözələm.

Oğlan dedi:

- Mən başa düşdüm. Odu ki, ondan da qiymətli bir brilyant alıb sənə göndərdim ki, elə mən də gözələm. Ancaq yanına da iki yaqut qoydum ki, indi gör bizim kimi iki gözəldən iki dənə də yaqut kimi oğlan dünyaya gəlsə, nə qiyamət olar...

Padşah bunların ağıl-dərrakəsini görüb yavaşca durdu ayağa, tacı götürüb qoydu oğlanın başına.

Qardaşlar bir neçə ildən sonra birləşib getdilər atalarının yanına. Ataları böyük dəsəgahla onların qabağına gedib gətirdi evə. Əhvalatı biləndən sonra onların alından öpüb dedi:

- Mən onda qəsdən elə elədim ki, siz çıxıb, gedib özünüzə çörək axtarasınız. Çünki öz əli ilə qazanmayıb ata malına göz tikənlər axırda bədbəxt olurlar.

